

ETNOGRAFIA POLSKA

XXVII

Zeszyt 2

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

ETNOGRAFIA POLSKA

XXVII

Zeszyt 2

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IM. OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK
1983

REDAKTOR: WITOLD DYNOWSKI

SEKRETARZ REDAKCJI: IWONA KABZIŃSKA-STAWARZ

CZŁONKOWIE RADY REDAKCYJNEJ: JÓZEF BURSZTA,
MARIA BIERNACKA (PRZEWODNICZĄCA), MARIA FRANKOWSKA,
JADWIGA KLIMASZEWSKA, ANNA KUTRZEBA-POJNAROWA,
WANDA PAPROCKA, ZOFIA SZYFELBEJN-SOKOLEWICZOWA

Adres Redakcji: 00-140 — Warszawa, ul. Świerczewskiego 105

Okladkę projektował
Edward Kostka

Redaktor Zyta Kwiecińska

Redaktor techniczny Danuta Kołomańska

© Copyright by Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wydawnictwo. Wrocław 1983

Printed in Poland

PL ISSN 0071-1961

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1983.
Nakład: 700 egz. Objętość: ark. wyd. 16,80, ark. druk. 12,63, ark.
A₁17. Papier druk. sat. kl. IV, 70 g, 70 × 100. Oddano do składania
29 III 1983. Podpisano do druku 1 IX 1983. Druk ukończono w wrześ-
niu 1983. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 2131/83 — U-7.
Cena zł 200.—

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

Wanda Paprocka — Tradycja ludowa a kultura narodowa po II wojnie światowej	11
Streszczenie w j. rosyjskim	34
Mirosława Drozd-Piąsecka — Społeczne funkcje sztuki ludowej. Sztuka ludowa w polityce kulturalnej, myśli społecznej oraz praktyce działania w okresie Polski Ludowej	35
Streszczenie w j. rosyjskim	102
Maria Biernacka — Oświata a społeczno-kulturowe przeobrażenia wsi w latach ostatniej wojny i w okresie powojennym	103
Streszczenie w j. rosyjskim	131
Andrzej Woźniak — Gruntowi i przychodnie. Z badań nad osadnictwem w mazowieckiej wsi pańszczyźnianej	133
Anna Zadrożyńska — <i>Homo faber</i> i <i>homo ludens</i> . Próba modelowego ujęcia kultur tradycyjnej i współczesnej	151
Streszczenie w j. angielskim	166

KRONIKA

Na marginesie wystawy lalek — Ewa Korulska	167
Metoda biograficzna w etnograficznych badaniach w RFN. Z prac Komisji Ludoznawczej Westfalii — Zofia Szromba-Rysowa	171
Pożywienie jako komunikacja. Konferencja etnologiczna w Stainz, Austria, 24-30 VIII 1980 r. — Zofia Szromba-Rysowa	174

RECENZJE

I. M. Kamiński, The state of ambiguity. Studies of Gypsy refugees (Anthropological research). University of Gøthenburg, Sweden 1980, ss. 495 — Renata Hryń	178
Vilmos Voigt, Úvod do semiotiky, Tatran, Bratislava 1981, ss. 260. Semiotyka społeczna Vilmosa Voigta — Krzysztof Piątkowski	183
Mify narodow mira. Enciklopedija. Izdatielstwo „Sowietskaja Enciklopedija”, t. I-II, Moskwa 1980-1982 — Ryszard Tomicki	186
A. Jonaitis, Tlingit halibut hooks: an analysis of the visual symbols of a rite of passage, Anthropological Papers of the American Museum of Natural History, New York 1981, vol. 57, part. 1, ss. 48, ilustr. — Ryszard Tomicki	189
Marcin Kula, Polonia brazylijska, Warszawa 1981, ss. 230 — Antoni Kuczyński	190

John Picton, John Mack, African Textiles. Looms, Weaving and Design, London 1979, ss. 208, ryc. 232 w tym 28 barwnych — <i>Irena Turnau</i> .	193
Aagot Noss, Statuane i Nordmandsdalen, Oslo 1979, ss. 189 i ilustracje — <i>Barbara Bazieli</i>	194
Nils Eliingsgard, Norsk rosemåling, Oslo 1981, wyd. Det Norske Samlaget, ss. 264 oraz ilustracje dwubarwne i kolorowe bez numeracji — <i>Bar- bara Bazieli</i>	196
Aagot Noss, Adolph Tidemand og folk han møtte, Oslo 1981, ss. 249 i ilustra- cje — <i>Barbara Bazieli</i>	199

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

Ванда Папроцка — Народная традиция и национальная культура после второй мировой войны	11
Резюме на русском языке	34
Мирослава Дрозд-Пясецка — Социальные функции народного искусства. Народное искусство в культурной политике, общественной мысли и практике в период Народной Польши	35
Резюме на русском языке	102
Мария Бернацка — Просвещение и социально-культурные преобразования деревни в годы последней войны и послевоенный период	103
Резюме на русском языке	131
Анджей Возняк — Подданные и пришельцы. Из исследований по заселению в мазовецкой крепостной деревне	133
Анна Задрожиньска — <i>Homo faber</i> и <i>homo ludens</i> . Опыт модельной трактовки культур традиционной и современной	151
Резюме на английском языке	166

ХРОНИКА

В связи с выставкой кукол — <i>Ева Корульска</i>	167
Биографический метод в этнографических исследованиях в ФРГ. Из трудов Народно-ведческой комиссии Вестфалии — <i>София Шромба-Рысова</i>	171
Пища как сообщение. Этнологическая конференция в Штайнци, Австрия, 24-30 VIII 1980 г. — <i>София Шромба-Рысова</i>	174

РЕЦЕНЗИИ

T. M. Kamiński, The state of ambiguity. Studies of Gypsy refugees. (Anthropological research). University of Gøthenburg, Sweden 1980, 495 стр. — <i>Рената Хрынь</i> . . .	178
Vilmos Voigt, Úvod do semiotiky, Tatran, Братислава 1981, 260 стр. Социальная семiotика Вилмоса Войгта — <i>Кишиштоф Пионтковский</i>	183
Мифы народов мира. Энциклопедия. Издательство „Советская Энциклопедия”, т. I-II, Москва 1980-1982. — <i>Рышард Томицки</i>	186
A. Jonaitis, Tlingit halibut hooks: an analysis of the visual symbol of a rite of passage, Anthropological Papers of the American Museum of Natural History, vol. 57, part. 1, 48 стр. иллюстр. — <i>Рышард Томицки</i>	189
Марцин Куля, Бразильская колония, Варшава 1981, 230 стр. — <i>Антони Кучиньски</i> .	190

John Picton and John Mack, African Textiles. Looms, Weaving and Design, London 1979, 208 стр., 232 рис. в том числе 28 цветных — <i>Ирена Турнау</i>	193
Aaget Noss, Statuane i Nordmandsolalen, Oslo 1979, стр. и иллюстрации — <i>Барбара Базелих</i>	194
Nils Eliingsgard, Norsk rosemåling, Oslo 1981, Det Norske Samlaget, 264 стр. и двух- цветные и цветные нумерованные иллюстрации — <i>Барбара Базелих</i>	196
Aagot Noss, Adolph Tidemand og folk han møtte, Oslo 1981, 249 стр. и иллюстрации — <i>Барбара Базелих</i>	199

CONTENTS

ARTICLES

Wanda Paprocka — Folk traditions and national culture after the Second World War	11
Summary in Russian	34
Mirosława Drozd-Piasecka — The social functions of folk art. Folk art in the cultural policy, social thought and practice in Polish People Republic	35
Summary in Russian	102
Maria Biernacka — Rural education and socio-cultural transformations in Masovian countries during the last war and in the post-war period	103
Summary in Russian	131
Andrzej Woźniak — Serfs and „(new) comers”. From studies on settlement in Masovian feudal countries	133
Anna Zadrożyńska — <i>Homo faber, homo ludens. A model conception of traditional and contemporary culture</i>	151
Summary in English	166

CHRONICLE

Notes on the Doll's exhibition — <i>Ewa Korulska</i>	167
Biographic method in ethnographic studies in West Germany. From the works of the Westphalia Ethnographic Commission — <i>Zofia Szromba-Rysowa</i>	171
Nutrition as communication. Ethnologic Conference in Stainz, Austria, 24-30. 8. 1980 — <i>Zofia Szromba-Rysowa</i>	174

REVIEWS

I. M. Kamiński, The state of Ambiguity. Studies of Gypsy refugees (Anthropological research), University of Gøthenburg, Sweden 1980, p. 495 — <i>Renata Hryń</i>	178
Vilmos Voigt, Úvod do semiotiky, „Tatran”, Bratislava 1981, p. 260. Social semiotic of Vilmos Voigt — <i>Krzysztof Piątkowski</i>	183
Mify narodov mira. Enciklopedija, published by „Sovetskaja Enciklopedija”, vols. 1-2, Moskva 1980-1982 — <i>Ryszard Tomicki</i>	186
A. Jonaitis, Tlingit halibut hooks: an analysis of the visual symbols of a rite of passage, Anthropological Papers of the American Museum of Natural History, New York 1981, vol. 57, part 1, p. 48, illustrs. — <i>Ryszard Tomicki</i>	189
Marcin Kula, Brazilian Polonia, Warsaw 1981, p. 230 — <i>Antoni Kuczyński</i>	190

John Picton and John Mack, African Textiles. Looms, Weaving and Design, London 1980, p. 208, figs. 232 including 28 coloured — <i>Irena Turnau</i> .	193
Aagot Noss, Statuane i Nordmandsdalen, Oslo 1979, p. 189 and ilustrs. — <i>Barbara Bazielič</i>	194
Nils Elingsgard, Norsk rosemåling, Oslo 1981, published by „Det Norske Samlaget”, p. 264 and unnumbered black-white and coloured illustrs. — <i>Barbara Bazielič</i>	196
Aagot Noss, Adolph Tidemand og folk han møtte, Oslo 1981, p. 249 and illustrs. — <i>Barbara Bazielič</i>	199